REGERINGSRÄTTEN

RR RÄTTSFALL

Realisation eller löpande försäljning av kreatur.

Besvär av TI och X angående förhandsbesked. — X, född 1893, hade brukat vissa jordbruksfastigheter sedan 1921, då han satt upp en nötkreatursbesättning av ungefär samma storlek som den han hade vid tiden för ansökan om förhandsbesked samt 6 hästar över tre år och 12 unghästar. X hade enligt egen uppgift icke fått något avdrag vid inköpen av kreaturen. X hade bedrivit en omfattande hästuppfödning men minskat denna under senare år. — X ämnade på grund av sin ålder upphöra med jordbruket och därvid antingen bortarrendera eller försälja fastigheten. I samband därmed avsåg han att avyttra hela djurbesättningen, 15 kor, 30 ungnöt, 3 hästar över tre år och 6 unghästar.

RN fann, att X:s nötkreatursbesättning innefattade ett större antal ungdjur än som normalt erfordrades såsom rekryteringsunderlag för en mjölkdjursbesättning av ifrågavarande storlek och förklarade, att avyttringen av 15 kor och 15 ungnöt av normal ålderssammansättning ävensom samtliga hästar vore att anse som realisation.

Hos RR yrkade dels TI, att försäljningen av unghästarna skulle anses vara löpande försäljning, dels ock X, att avyttringen av ungnöten skulle i sin helhet hänföras till skattefri realisation.

RR förklarade försäljningssumman i sin helhet fri från inkomstbeskattning, enär samtliga de till försäljning ifrågasatta djuren vore att anse såsom levande inventarier i jordbruket, och de av X uppgivna omständigheter, under vilka försäljningen skulle ske, utvisade att denna vore att betrakta såsom realisation av djurbesättning, som av honom ägts mer än fem år. (RR:s utslag den 29/8 1961; två regeringsråd ansåg försäljningen av unghästarna och 8 av ungnöten vara löpande försäljning.)

Anm.: Se artikel av Bylin i Skattenytt 1961 sid. 254 ff, särskilt uttalandet å sid. 257, högra spalten.

Inkomst genom försäljning av matjord samt avdrag för substansminskning.

Besvär av TI angående hemmansägaren E:s inkomsttaxering år 1956. — I avtal om upplåtelse av grustäkt å visst område på E:s jordbruksfastighet hade överenskommits, att särskild ersättning skulle utgå med 25 öre per kvm för den åkermark, som bortschaktades vid avtäckningen. — PN beskattade E. för försäljning av matjord med 1.125 kr.

Hos KR anförde E., att området i fråga aldrig framdeles kunde användas för jordbruksändamål. Försäljningen av matjorden borde därför betraktas som vanlig markförsäljning. — KR undanröjde beskattningen ifråga, enär E., som inne-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 15:37:46

haft sin jordbruksfastighet sedan år 1932, i målet obestritt uppgivit, att ifrågavarande försäljning av matjord avsett hela matjordslagret å visst område, vilket skulle utnyttjas såsom grustag samt det vid försäljningen influtna beloppet 1.125 kr vid angivna förhållande icke utgjorde skattepliktig intäkt.

Hos RR yrkade TI, att E. måtte beskattas för beloppet 1.125 kr men att avdrag för substansminskning borde medgivas, oaktat jorbruket redovisades enligt kontantprincipen.

RR biföll TI:s yrkande, enär intäkten genom försäljning av matjord, 1.125 kr, finge anses utgöra en för E. skattepliktig inkomst, men E. finge anses berättigad till avdrag för substansminskning med i målet medgivna 300 kr. (RR:s utslag den 22/8 1961.)

Anm.: Se RÅ 1960 not. 1183 (Skattenytt 1961 sid. 45) och RÅ 1957 ref. 44.

Vissa ersättningar i samband med vattenreglering: skattepliktig inkomst eller ej?

Besvär av Åsele Sågverks AB angående inkomsttaxering år 1956. — Bolaget, som bedriver sågverksrörelse å en bolagets fastighet vid Ångermanälvens strand, förband sig enligt avtal i juni 1955 med Vattenfallsstyrelsen att mot en engångsersättning av 25.900 kr för framtiden självt svara för de fördyringar med avseende å vägförlängning och isförbättrande åtgärder, som föranletts eller kunde komma att föranledas av viss vattenreglering. Bolaget uppgav, att ersättningen till belopp av 7.500 kr avsåg isförbättrande åtgärder på avläggsplats, 14.000 kr vägförlängning och vägklassförsämring, 3.700 kr kostnader under åren 1950—1954 samt 700 kr utredningskostnader m. m.

TN ansåg att ersättningen 25.900 kr efter avdrag å kostnader å 7.555 kr eller således 18.345 kr utgjorde för bolaget skattepliktig inkomst av rörelse.

PN undanröjde beskattningen av sistnämnda belopp.

KR fastställde TN:s beslut, enär ifrågavarande ersättning till huvudsaklig del motsvarade det kapitaliserade värdet av vissa framtida i bolagets rörelse avdragsgilla omkostnader samt förty berörda belopp 18.345 kr utgjort för bolaget skattepliktig intäkt.

RR fastställde dock — med bifall till besvären — taxeringarna till de av PN angivna beloppen, enär det på grund av vad i målet förekommit finge antagas att av ifrågavarande ersättning delbeloppen 7.500 kr (isförbättrande åtgärder på avläggsplats) och 14.000 kr (vägförlängning och vägklassförsämring) utgjort engångsersättning för bestående skada å bolagets fastighet samt förty icke vore att anse som skattepliktig intäkt för bolaget. (RR:s utslag den 13/6 1961.)

Arrendators förbättringskostnader och liknande kostnader.

Besvär av agronomen N. angående inkomsttaxering år 1956. — N. brukade en jordbruksfastighet, som till hälften ägdes och till hälften arrenderades av honom. Inkomsten av fastigheten beräknades enligt bokföringsmässiga grunder. N. vägrades avdrag med 800 kr för värdeminskning av värmepanna och oljetank i en arbetarbostad. Enligt värdeminskningsplan hade anskaffning skett med 4.000 kr år 1952 och med 4.000 kr år 1953. (RR:s utslag den 22/8 1961.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 15:37:46

Anm.: N. torde ha varit berättigad att för den del, han arrenderade, erhålla avdrag för installationen såsom för förbättring av arrenderad egendom. Emellertid kunde sådant avdrag icke tillgodonjutas i form av värdeminskningsavdrag. Närmare utredning förelåg icke om vid vilken tidpunkt installationskostnaderna bokförts eller guldits.

Fråga om förfogande över skogsavkastning genom gåvotagares och arvinges försäljningar.

Besvär av dödsboet efter f. hemmansägaren J. angående inkomsttaxering åren 1954 och 1955. — J. hade sålt dels 1948 till en son hälften av en jordbruksfastighet, dels ock i januari 1953 till en dotter och hennes man återstående hälften av fastigheten. Enligt båda de köpehandlingar som upprättats hade J. förbehållit sig nyttjanderätten till skogen å viss skogstrakt. Den 23/10 1953 överlät J. viss utstämplad skog, hörande till vad som undantagits vid de nämnda försäljningarna, till fem andra barn samt en avliden sons fyra barn att av dem försäljas, därvid köpesumman skulle fördelas lika på varje parentel. — Gåvotagarna sålde den 8/11 samma år den utstämplade skogen för 35.711 kr, varav 18.564 kr betalades samma år och återstoden, 17.174 kr år 1954. — Under år 1953 överlämnade J. jämväl som gåva till dottern Ellen och hennes make 50 träd på rot, vilka träd nämnda gåvotagare avverkade och försålde för 2.000 kr.

PN upptogo till beskattning såsom inkomst av jordbruksfastighet år 1954 dels ett belopp av 18.564 kr, motsvarande den av gåvotagarna under beskattningsåret uppburna likviden för den försålda avverkningsrätten, dels ock ett belopp av 1.400 kr, motsvarande försäljningsvärdet å de till dottern Ellen och hennes make bortgivna träden, 2.000 kr, med avdrag för avverknings- och transportkostnader å 600 kr. Vid 1955 års taxering beskattade PN ett belopp av 17.147 kr, motsvarande den av gåvotagarna under 1954 uppburna likviden för den försålda avverkningsrätten.

Hos KR yrkade dödsboet, att samtliga berörda belopp måtte undantagas från beskattning, enär ingen del av köpesumman betalats vare sig till J. under hans livstid eller till dödsboet. — TI tillstyrkte bifall, enär J. vid tidpunkten för den benefika överlåtelsen av skogsavverkningsrätt icke längre var ägare till den fastighet, varå skogsskiftet undantagits och hans åtgärd att till bröstarvingar såsom gåva avhända sig ifrågavarande rätt till skogsavverkning sålunda icke medfört att för honom uppkommit skattepliktig inkomst. Beträffande gåvotagarnas taxeringar ifrågakomme enligt TI ej ändring, då deras fång varit benefikt och således icke föranledde skatteplikt för vad som genom avyttring erhållits.

KR yttrade: De av J:s anförvanter uppburna likviderna för försåld avverkningsrätt och försålda skogsprodukter utgöra såsom PN funit för J. skattepliktig intäkt av skogsbruk. J. får emellertid anses hava varit berättigad åtnjuta avdrag för värdeminskning av skog. Enär PN, såvitt handlingarna i målet utvisa, icke ingått i prövning av denna fråga, varder med undanröjande av PN:s beslut målet härutinnan visat åter till PN för ny behandling.

RR, där dödsboet fullföljde sin talan, lämnade besvären utan bifall. (RR:s utslag den 7/3 1961.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 15:37:46

Förlust å fordran i rörelse.

Besvär av S. Aktiebolag angående inkomsttaxering år 1956. — PN förvägrade bolaget ett med 8.082 kr yrkat avdrag, avseende förlust å fordran, vilken uppkommnit därigenom att en person som tidigare varit anställd hos bolaget brustit i redovisningsskyldighet. — KR: ej ändring, enär av utredningen icke kunde anses framgå, att det vare sig vid tidpunkten för fastställandet av bolagets räkenskaper för beskattningsåret den 1/11 1954—den 31/12 1955 eller ens vid det tillfälle, då bolaget avgivit eller bort avgiva deklaration avseende räkenskapsåret den 1/1—den 31/12 1956, framstått som sannolikt att bolaget skulle åsamkas förlust å ifrågavarande fordran, somt bolaget vid sådant förhållande icke kan anses berättigat att vid nu förevarande taxering åtnjuta berörda avdrag. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 19/5 1961.)

Resor med egen bil till och från arbetsplatsen.

A. Besvär av ingenjören L. angående inkomsttaxering år 1958. — L. var bosatt vid Svartinge gård 3,5 km från Rotebro station och arbetade under tiden den 1/3—den 31/12 1957 vid Karlsbodavägen 12 i Ulvsunda på ett avstånd av 2,5 mil från bostaden. L. beräknade tidsvinsten vid färd med egen bil mellan bostaden och arbetsplatsen till 2 tim. 7 min. för dag och yrkade avdrag för bilresor under nämnda tid med 1.970 kr i enlighet med RN:s meddelanden 1958 nr 1:2 efter 1:70 kr för mil.

PN fann L. icke ha styrkt, att användande av bil i stället för allmänna kommunikationsmedel för honom medfört en tidsvinst av minst 1½ timme per dag och medgav därför avdrag med endast 550 kr, motsvarande kostnaderna för färd med allmänna kommunikationsmedel. — KR lämnade L:s besvär utan bifall, enär det av PN medgivna avdraget finge anses motsvara skälig kostnad för ifrågavarande resor.

RR biföll L:s talan samt yttrade: Av utredningen i målet får anses framgå, att användandet av egen bil i stället för allmänna kommunikationsmedel under tiden den 1/3—den 31/12 1957 för L. medfört en tidsvinst av minst 1½ timme sammanlagt för fram- och återresa mellan bostaden och arbetsplatsen Vid sådant förhållande och med hänsyn jämväl till omständigheterna i övrigt får L. anses berättigad till skäligt avdrag för kostnader för bilresorna under samma tid. Av L. härutinnan yrkat belopp, 1.970 kr, får anses såsom skäligt. (RR:s utslag den 20/6 1961.)

B. Besvär av byråingenjören P. angående inkomsttaxering år 1958. — P. yrkade avdrag för kostnader för resor med egen bil under 300 dagar mellan bostaden vid Alléparken 4 i Näsbypark och arbetsplatsen vid Banérgatan 62 i Stockholm (c:a 1,5 mil från bostaden) med 1.530 kr efter 1:70 kr för mil. P. beräknade tidsvinsten till 1 tim. 58 min. för dag. PN medgav avdrag med endast 690 kr, motsvarande kostnaderna för färd med allmänna kommunikationsmedel. KR fastställde PN:s beslut.

RR medgav avdrag med 1.326 kr enligt följande motivering: Av utredningen i målet får anses framgå, att användandet av egen bil i stället för allmänna kommunikationsmedel för P. regelmässigt medfört en tidsvinst av minst en och en halv timma sammanlagt för fram- och återresa mellan bostaden och arbetsplatsen. Vid sådant förhållande och med hänsyn jämväl till omständigheterna i övrigt får P. anses berättigad till skäligt avdrag för

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 15:37:46

kostnader för bilresorna. Resor till arbetsplatsen få emellertid antagas hava förekommit högst 260 dagar under beskattningsåret. Kostnaderna för samma resor böra därför icke beräknas till högre belopp än 1.326 kr. (RR:s utslag den 20/6 1961.)

C. Besvär av förste byråsekreteraren E. angående inkomsttaxering år 1958. — E. var bosatt vid Västerängsvägen 58 i Enebyberg och arbetade vid Blekholmsgatan invid Centralstationen i Stockholm på ett avstånd av 1,3 mil från bostaden. E. beräknade tidsvinsten vid färd med egen bil mellan bostaden och arbetsplatsen till 1 tim. 34 min. för dag och yrkade avdrag för kostnaderna med 1.326 kr efter 1: 70 kr för mil under 300 dagar. — PN och KR medgav avdrag med endast 754 kr, motsvarande reskostnaden vid färd med allmänna kommunikationsmedel.

RR fastställde KR:s utslag enligt följande: Den utredning, som E. förebragt rörande den erforderliga tiden för resor mellan hans bostad och arbetsplatsen vid Blekholmsgatan med å ena sidan tåg och spårvagn, å andra sidan bil får — särskilt med hänsyn till svårframkomligheten för bilar på Stockholms gator och vid stadens infarter — anses behäftad med sådana osäkerhetsmoment, att det icke kan antagas, att användandet av bil regelmässigt medfört en tidsvinst av minst 1½ timma per dag. Vid sådant förhållande kan E., såsom KR funnit, skäligen icke anses berättigad njuta avdrag för resorna med högre belopp än som motsvarar kostnaderna vid begagnande av allmänna kommunikationsmedel. (RR:s utslag den 20/6 1961.)

D. Besvär av verkmästaren E. angående inkomsttaxering år 1958. — E. var bosatt i Kortedala i Göteborg och arbetade vid flygflottiljen i Säve. Avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen var vid färd med spårvagn och buss 1,9 mil och vid färd med bil 1,5 mil. E. beräknade tidsvinsten vid färd med egen bil till 1 tim. 35 min. Han yrkade avdrag för bilresor med 1.377 kr efter 1: 70 kr för mil under 270 dagar. — PN och KR medgav avdrag för reskostnaderna med 320 kr, motsvarande kostnaderna vid färd med spårvagn och buss.

RR fastställde det slut, KR:s utslag innehöll med följande motivering: Den utredning, som E. förebragt rörande den erforderliga tiden för resor mellan hans bostad och arbetsplatsen med å ena sidan spårvagn och buss, å andra sidan bil får anses behäftad med sådana osäkerhetsmoment, att det icke kan antagas, att användandet av bil regelmässigt medfört en tidsvinst av minst 1½ timme per dag. Vid sådant förhållande finner RR E. skäligen icke vara berättigad njuta avdrag för resorna med högre belopp än som motsvarar kostnaderna vid begagnande av allmänna kommunikationsmedel. (RR:s utslag den 20/6 1961.)

Anm.: Av förenämnda och andra samma dag meddelade utslag framgår, att RR bedömt frågan om rätten till avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen med egen bil i enlighet med de i RN:s meddelanden 1958 nr 1: 2 angivna förutsättningarna och att RR i varje särskilt fall på grund av den utredning som förebragts i målet prövat om de särskilda förutsättningarna beträffande vägavstånd och tidsvinst faktiskt förelegat. Det kan alltså anmärkas, att den s. k. 1: 70-regeln gäller även i storstäderna oavsett den där i regel goda tillgången på allmänna kommunikationsmedel. Tidsvinsten bör givetvis bedömas efter normala trafikförhållanden.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 15:37:46